

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
szombaton és egyes rendki-
vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlevéltár (városház,
földszint 7. sz. Ide küldendők
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. Ide küldendők
az előfizetési díjak és hirde-
tések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

A Debreczeni Első Takarékpénztár közgyűlése.

Közgazdasági életünknek egyik hatalmas szerve: a Debreczeni Első Takarékpénztár február 28-ikán tartotta meg *hatvanharmadik közgyűlését* fenyéri Zádor Lajos kir. tanácsos elnöklésével. A közgyűlést az elnök megnyitván, tartalmas szavakban üdvözli a részvényeseket, felkérve őket a közgyűlési elnök megválasztására. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elnökké fenyéri Zádor Lajos királyi tanácsost, jegyzővé Tüdös János dr. jogtanácsost, a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítőül Szögyény János kir. tanácsost és Serly Edét, végül a szavazatszedő küldöttség elnökévé Komlóssy Arthurt, tagjaiul pedig Rochlitz Arthurt és Falk Lajost választotta meg.

Elnök ezután kimondja, hogy mivel a közgyűlésen 77 részvényes 3009 drb. részvényvel van jelen, melyekkel 2669 szavazat gyakorolható, tekintettel továbbá arra, hogy a közgyűlés ideje kellő időben meghirdettetett, az intézet jelentéseit és záró-számadásait a részvényesek megkapták, a közgyűlés határozatképes.

Ezután felolvasták az 1908. évről szóló jelentést, mely főbb pontjaiban a következőket tartalmazza:

Már az év első hónapjaiban tapasztalnunk kellett hogy az a súlyos válság, amely az 1907. év végén ugyszólván az összes nemzetközi pénzpiacokat megzavarta: maradandóbb nyomokat hagyott maga után. A hitelügyek kielégítése körül ugyanis a fokozódó pénzbőség s a jegybankok kamatláb mérséklése folytán csakhamar jelentékeny könnyebbedés állott be s mégis az üzleti életben általános nyugtalanság és tartózkodás kezdett lábrakapni. Az a vérkeringés, amelyik a közgazdasági élet különféle szervezeteibe a tovább fejlődés éltető anyagait szolgáltatva volna, sem a fogyasztás és termelés terén, sem a vállalkozási üzletek körében, sem pedig a jelzálogpiacok forgalmában nem indult meg. És jóllehet a világpiacokon nagyobb jelentőségű eseményekkel nem találkoztunk, ez az állapot az egész éven át tartotta magát.

Nálunk a kiegyezés fontosabb gazdasági tételei, különösbbe pedig az önálló magyar jegybank körüli elintézetlen kérdések még inkább utját állták a kereskedelmi élet fejlődésének, sőt tápot adtak a külföld bizalmatlanságának is. Ennek kell tulajdonítanunk azon körülményt, hogy a magyar záloglevelek külföldi elhelyezése csakhamar megakadt és hogy ily módon a jelzálogos üzlettel kapcsolatos, sokféle ágazó forgalom az egész országban szűk korlátok közé szo-

ult. Aggódva látták ezt a fővárosi pénzüintézetek s hogy veszélyeztetett jövedelmeiket más uton pótolhassák, augusztus 10-én a bécsi nagyobb pénzüintézetekkel együtt kamat és jutalék feltételeikre nézve egyezményes megállapodást létesítettek. Ezen u. n. bank-kartel erőszakos és főként a vidéki hitelélet tevékenységére nehezedő feltételeivel általános élegületlenséget szült, amely mihamar országos mozgalommá nőtte ki magát. És az ellenállás rövid idő alatt oly hatalmas erővel fejlődött ki, hogy az egyezményes intézetek október 25-re kénytelenek voltak a szabad verseny utját ismét megnyitni.

Intézetünket közelebbről is érinti e bank-kartel azon elnökválság folytán, amelyet a Magyar pénzüintézetek központi hitelbankjánál előidézett. Ezen első-rangu bizalmi állásra ugyanis a vidéki pénzüintézetek egyhangulag vezérigazgatónkat, Zádor Lajos urat választották meg. Rendkívüli megtiszteltetésnek vesszük a Debreczeni Első Takarékpénztárra nézve is ezen kitüntető bizalmat és csak örvendénénk, ha a magyar vidéki pénzüintézetek érdekeinek előmozdításában ily módon — bár közvetett uton — minél hasznosabb szolgáltatásokat tehetnénk.

Üzleti tevékenységünk teljesen a fentiekben változott viszonyok hatása alatt állott. Ennek dacára örvendetesesen jelenthetjük, hogy egyes üzletágainknál fejlődést érthtünk el, haszon-eredményünk pedig várakozásainkat teljes mértékben kielégítette. Takarékbetéteinknél, bár az a nagyobb állami betét, melynek kilátásba helyezéséről tavalyi jelentésünkben említést tettünk, az egész éven át csak ígéret maradt, — mintegy fél millió korona emelkedés mutatkozik, jelzálogos kihitelezéseink pedig közel 300,000 koronával haladják az előző évi állományt.

Kiemelhetjük itt azon néhány szorosabb összeköttetést, amelyeknek eredete részben az 1906. és 1907. évekre vihető vissza, amelyek azonban csak a múlt évben véglegesítették. Ilyenek: a Tiszapolgári Takarékpénztárral, az Avasujfalui erdővállalattal, az Avasujfalui Erdőgazdasági és Koeper-rendszerű Fatelítő r.-t.-gal, a Magyar Királyi Hitelbankkal létesített bensőbb üzleti kapcsolatok.

Egyéb üzletágainknál különösebb változás nem mutatkozik.

A felügyelő-bizottságunk által is jóváhagyott záró-számadásaink szerint

1908. évi tiszta hasznunk volt	797,332 K 59 f
hozzáadva az 1907. évről áthozott	42,564 K 23 f
rendelkezésünkre áll	839,696 K 82 f

Ennek felosztására nézve a következő javaslatot

tesszük:

1. a Tartaléktőkéhez csatoltassék 30,000 K — f
2. alapszabályszerű jutalékokra:
 - a) igazgatósági tagoknak 6% 47,839 K 95 f
 - b) vezérigazgatónak 1% 7,973 K 33 f
 - c) tisztviselőknek s egyéb alkal. 3% 23,919 K 97 f
3. 6000 drb részv. osztaléka 115 kor. 690 000 K — f
4. jótékony célokra. 3,600 K — f
5. átvitel az 1909. évre 36,363 K 57 f

Együtt 839,696 K 82 f

Ezen javaslatainknak határozattá emelésével méltóztassék elrendelni, hogy *részvényeink 4-ik számú osztalék-szelvényei 1909 március 1-től kezdve darabonként 115 koronával váltassanak be.* Még pedig

Debreczenben: intézetünk pénztáránál,

Budapesten: a Magyar Általános Hitelbanknál és a Magyar Pénzüntézetek Központi Hitelbankjánál.

Kérjük ezek után a számadásainkban feltüntetett 5807 K leírását jóváhagyni s a felmentvényt részünkre megadni.

Jelentéseink befejeztével fájdalmas érzéssel emlékezünk meg igazgatóságunk egyik tagjának, néhai *Szabó Kálmán* orsz.-gyűlési képviselő, kereskedelmi és iparkamarai elnök stb. urnak a múlt év utolsó napján történt elhunytáról. Abból a sokoldalú és értékes munkásságból, amelyet megboldogult igazgatótársunk városunk társadalmi és közgazdasági mozgalmában oly önzetlenül kifejtett, 23 éven át intézetünknek is jelentékeny és igen hasznos részt juttatott, miért is kérjük, hogy kegyeletünk és hálaunk jeléül méltóztassék érdemeinek elismerését ez alkalommal jegyzőkönyvileg megőtkíteni.

Az igazgatói jelentést a közgyűlés tudomásul vette, valamint a felügyelő-bizottság jelentésének meghallgatása után az igazgatóságnak az 1908. évre szóló felmentést megadta, végül Szabó Kálmán volt igazgatósági tagnak elhunyt felett érzett fájdalmát a megboldogult érdemeinek feljegyzésével jegyzőkönyvbe iktatta,

Végül a közgyűlés megejtette az igazgatók választását. A közgyűlés bölcsesége, mely mindenkor konzervativizmus utján halad és egyszer megválasztott kötelességüket hűen betöltő igazgatónak érdemeit elismeri, ez alkalommal is megajándékozta bizalmával az eddigi igazgatókat. Beadatott 71 szavazólap 2401 szavazattal. Megválasztott fenyéri Zádor Lajos, Komlóssy Arthur, Dalmy Kálmán, Györfly Aladár, Nagy Lajos dr. Novelly Ede, Simonffy Emil, Tóth Béla és az elhunyt Szabó Kálmán helyére Kardos László.

A közgyűlést fenyéri Zádor Lajos vezérigazgató meleg szavakban zárta be köszönetet mondva a részvényeseknek megjelenésükért.

A hatvanhárom éves multu hatalmas pénzüntézetnek ma már országos neve és tekintélye van és fontos szerepet tölt be közgazdasági életünkben. Vezetése bölcs kezekben van és éppen azért haladása, folytonos emelkedése biztosítva van. Munkás férfiak állnak élén és egy kötelességét hűen teljesítő, szakképzett és ernyedetlen szorgalmu tisztikar őrzi érdekeit.

Az állam mostohái.

Hát vajjon kik volnának ezek mások, mint a városok és az azok szolgálatában álló tisztviselők!?

Valóban ezek a mostohák! Mert míg az állam a maga tisztviselői anyagi helyzetének javítását már az 1893. évi IV. törvénycikkkel megkezdette, a városokra és tisztviselőire nem is gondolt. Azóta az állami tisztviselők anyagi helyzete fokozatosan több ízben javított; sőt 1904-ben már a vármegyei tisztviselők helyzete is megörvösoltatott: míg a városok és azok tisztviselői semmiféle figyelemben nem részesültek; magukra hagyták mindkettőt.

És vajjon miért?

Ennek, ha úgy vesszük, nagyon egyszerű, de ha másként vizsgáljuk, nagyon is nagyszerű, lényeges oka volt. Nevezetesen: Magyarországnak alkotmánya van s benne a vármegyék és városok autonom, vagyis önkormányzati joggal vannak felruházva és mint ilyeneknek, joguk volt nemcsak a saját ügyeiket önállóan intézni, — persze az időnként különféle formában és váltakozó elnevezéssel szereplő hatóságok felügyelete alatt, — hanem az ország közös ügyeibe is beleavatkozni, — ami néha-néha nagyon kényelmetlen volt a felsőbb hatóságokra. Így nagyon gyakran megtörtént, hogy egyes ügyeket nem hajthattak keresztül a saját szájuk ize szerint. És ez sehogysen tetszett. Ezért aztán amikor csak lehetett, tromfra tromffal feleltek, így gondolkodván: „*ha te ütöd az én zsidómat, én is ütöm a tiedet*”. S aztán farkas-szemét néztek egymással s amikor csak lehetett, ütöttek egymáson. Mondani is felesleges volna, hogy a nagyobb ütést majd minden alkalommal a nagyobb hatalom mérte az ugynevezett izgágákra. De azért ezek az ütések nem voltak képesek megfojtani azt a kisebb hatalmat, amely nemcsak a saját érdekében állta meg a maga helyét, — százados cserként szélben és viharban megedződve: hanem a nemzet érdekei mellett is őrjátként állott meg.

Ez nem tetszett a hatalmaknak, amiért aztán akkor, amikor és ahogy lehetett, igyekeztek megnyirbálni az ellenhatalmat.

Ez sikerült is néha, csakhogy — hála a nemzetek istenének, — amit az egyik idő elvett, azt a másik visszaadta, még pedig néha toldalékokkal; — amit az örvény mélybe sodort, azt egy hatalmas hullám kiragadta a mélységből és felszínre hozta.

Hogy erről az örökös kavargásról, jogfosztási törekvésről kézzelfoghatóan meggyőződhesünk, egyáltalán nem szükséges a messze időkre visszamennünk. Nem nagyon régen remegtette meg az országot a Szapáryána-féle lex, amely az állam rabigájába akarta hajtani az önkormányzati jogot. De nem sikerült, — az alkotmány, az önkormányzat erős ellenállása miatt.

Majd nem sokára bekövetkezett 1905-ben a zavarosban halászni kész darabont kormány nemzetipró uralma. De ez is csufos vereséget szenvedett az alkotmány, az önkormányzati joggal

Ennek felosztására nézve a következő javaslatot tesszük:

1. a Tartaléktökhöz csatoltassék	30,000 K — f
2. alapszabályszerű jutalékokra:	
a) igazgatósági tagoknak 6%	47,839 K 95 f
b) vezérigazgatóknak 1%	7,973 K 33 f
c) tisztviselőknek s egyéb alkal. 3%	23,919 K 97 f
3. 6000 drb részv. osztaléka 115 kor.	690 000 K — f
4. jótékony célokra.	3,600 K — f
5. átvitel az 1909. évre	36,363 K 57 f
	<u>Együtt 839,696 K 82 f</u>

Ezen javaslatainknak határozattá emelésével méltóztassék elrendelni, hogy *részevényeink 4-ik számú osztalék-szelvényei 1909 március 1-től kezdve darabonként 115 koronával váltassanak be.* Még pedig

Debreczenben: intézetünk pénztáránál,

Budapesten: a Magyar Általános Hitelbanknál és a Magyar Pénzüntézetek Központi Hitelbankjánál.

Kérjük ezek után a számadásainkban feltüntetett 5807 K leírását jóváhagyni s a felmentvényt részünkre megadni.

Jelentéseink befejeztével fájdalmas érzéssel emlékezünk meg igazgatóságunk egyik tagjának, néhai *Szabó Kálmán* orsz.-gyűlési képviselő, kereskedelmi és iparkamarai elnök stb. urnak a múlt év utolsó napján történt elhunytáról. Abból a sokoldalú és értékes munkásságból, amelyet megboldogult igazgató-társunk városunk társadalmi és közgazdasági mozgalmában oly önzetlenül kifejtett, 23 éven át intézetünknek is jelentékeny és igen hasznos részt juttatott, miért is kérjük, hogy kegyeletünk és hálánk jeléül méltóztassék érdemeinek elismerését ez alkalommal jegyzőkönyvileg megőktetni.

Az igazgatói jelentést a közgyűlés tudomásul vette, valamint a felügyelő-bizottság jelentésének meghallgatása után az igazgatóságnak az 1908. évre szóló felmentést megadta, végül Szabó Kálmán volt igazgatósági tagnak elhunyt felett érzett fájdalmit a megboldogult érdemeinek feljegyzésével jegyzőkönyvbe iktatta,

Végül a közgyűlés megejtette az igazgatók választását. A közgyűlés bölcsesége, mely mindenkor konzervativizmus útján halad és egyszer megválasztott köteleességüket hűen betöltő igazgatóknak érdemeit elismeri, ez alkalommal is megajándékozta bizalmával az eddigi igazgatókat. Beadatott 71 szavazólap 2401 szavazattal. Megválasztott fenyéri Zádor Lajos, Komlóssy Arthur, Dalmy Kálmán, Györffy Aladár, Nagy Lajos dr. Novelly Ede, Simonffy Emil, Tóth Béla és az elhunyt Szabó Kálmán helyére Kardos László.

A közgyűlést fenyéri Zádor Lajos vezérigazgató meleg szavakban zárta be köszönetet mondva a részvényeseknek megjelenésükért.

A hatvanhárom éves multu hatalmas pénzüntézetnek ma már országos neve és tekintélye van és fontos szerepet tölt be közgazdasági életünkben. Vezetése bölcs kezekben van és éppen azért haladása, folytonos emelkedése biztosítva van. Munkás férfiak állnak élén és úgy köteleességét hűen teljesítő, szakképzett és erénytelen szorgalmu tisztikar őrzi érdekeit.

Az állam mostohái.

Hát vajjon kik volnának ezek mások, mint a városok és az azok szolgálatában álló tisztviselők!?

Valóban ezek a mostohák! Mert míg az állam a maga tisztviselői anyagi helyzetének javítását már az 1893. évi IV. törvénycikkkel megkezdte, a városokra és tisztviselőire nem is gondolt. Azóta az állami tisztviselők anyagi helyzete fokozatosan több ízben javított; sőt 1904-ben már a vármegyei tisztviselők helyzete is megörvösölt: míg a városok és azok tisztviselői semmiféle figyelemben nem részesültek; magukra hagyták mindkettőt.

És vajjon miért?

Ennek, ha úgy vesszük, nagyon egyszerű, de ha másként vizsgáljuk, nagyon is nagyszerű, lényeges oka volt. Nevezetesen: Magyarországnak alkotmánya van s benne a vármegyék és városok autonóm, vagyis önkormányzati joggal vannak felruházva és mint ilyeneknek, joguk volt nemcsak a saját ügyeiket önállóan intézni, — persze az időnként különféle formában és váltakozó elnevezéssel szereplő hatóságok felügyelete alatt, — hanem az ország közös ügyeibe is beleavatkozni, — ami néha-néha nagyon kényelmetlen volt a felsőbb hatóságokra. Így nagyon gyakran megtörtént, hogy egyes ügyeket nem hajthattak keresztül a saját szájuk ize szerint. És ez sehogyszem tetszett. Ezért aztán amikor csak lehetett, tromfra tromffal feleltek, így gondolkodván: „*ha te ütöd az én zsidómat, én is ütöm a tiedet*”. S aztán farkas-szemtel néztek egymással s amikor csak lehetett, ütöttek egymáson. Mondani is felesleges volna, hogy a nagyobb ütést majd minden alkalommal a nagyobb hatalom mérte az ugynevezett izgágákra. De azért ezek az ütések nem voltak képesek megfojtani azt a kisebb hatalmat, amely nemcsak a saját érdekében állta meg a maga helyét, — százados cserként szélben és viharban megedződve: hanem a nemzet érdekei mellett is őrjáktként állott meg.

Ez nem tetszett a hatalmaknak, amiért aztán akkor, amikor és ahogy lehetett, igyekeztek megnyirbálni az ellenhatalmat.

Ez sikerült is néha, csak hogy — hála a nemzetek istenének, — amit az egyik idő elvett, azt a másik visszaadta, még pedig néha toldalékokkal; — amit az örvény mélybe sodort, azt egy hatalmas hullám kiragadta a mélységből és felszínre hozta.

Hogy erről az örökös kavargásról, jogfosztási törekvésről kézzelfoghatóan meggyőződhesünk, egyáltalán nem szükséges a messze időkre visszamennünk. Nem nagyon régen remegtette meg az országot a Szapáryána-féle lex, amely az állam rabigájába akarta hajtani az önkormányzati jogot. De nem sikerült, — az alkotmány, az önkormányzat erős ellenállása miatt.

Majd nem sokára bekövetkezett 1905-ben a zavarosban halászni kész darabont kormány nemzetipró uralma. De ez is csufos vereséget szenvedett az alkotmány, az önkormányzati joggal

szemben és a bölcs uralkodó alkotmányos törvénytisztelete folytán.

Ilyen gyászos emlékü és rettenetes események után érthette meg a nemzet összessége, hogy egy törvénytisztelő s jóakaratu kormány vette át a hatalmat. És csakis ekkor lélegzhetett fel mindenki szabadon a jobb idők bekövetkezésének boldogító reményében.

Eddig az önkormányzat faktorainak és közegeinek csak hallgatás volt a teendője; mert az önkényuralommal szemben ugyanis hiábavaló lett volna minden erőlködésük. De e nagy fordulat felébresztette lethargikus álmaikból, — mintha keresztül zúgott volna az országon e hatalmas szózat: ébredj önkormányzat!... mert bekövetkezett az idők teljessége!

Föl is ébredt. S aztán föltárta égő sebeit egy nagy országos mozgalom keretében; aminek meg is lett az áldásos következménye, ha nem is egészen úgy, amint azt várva-vártuk. De kezdetnek ez is jó; mert ennek folyományaként várni lehet a helyzet teljes szanálását, ha nem egyszerre is, de fokozatosan. Ez nyitánya egy jobb jövőnek. Csak az a szépséghibája van, hogy nagyon nehezen közeledik a megvalósulás felé. Azért nagyon méltán elmondhatjuk, hogy ha a multban egész mostohái voltunk az államnak, még most is azok vagyunk, ha mindjárt csak félig-meddig is; s mindaddig azok leszünk, míg teljesen meg nem gyógyítja bajainkat. Most még ugyan úgy vagyunk, mint az az árva, akit elkezdének fűrésztgetni, de nem ruházzák és ennie sem adnak. Erre el is mondhatjuk Czelder Mártonnal: *„Türni tanulj sanyarogni, míg célhoz jutni törekszel!”* A jólét-hez nem elég a fűrésztgetés; mert ruházatra, meg élelemre is szüksége van annak az árvának, hogy teljesen jól érezhesse magát.

Bajaink, vérző sebeink feltárásával elvégre megérhettük, hogy nemcsak ígéretet kaptunk, hanem az ígéret részleges beváltásául a kormány a városok és azok tisztviselői helyzetének javítására az 1909. évi állami költségvetésbe két millió koronát meghaladó összeget vett fel — de *nem a tisztviselők fizetésének javítása*; hanem *tisztán a városok segélyezése címén*. De ez mind igen egyre megy; mert a városok épen azért kérték, sürgették az állam segélyezését, hogy abból tisztviselőik nyomasztó, s szinte tűrhetetlen helyzetén javítsanak, miután a közterhek súlya alatt odáig jutottak, hogy azon már a legjobb akarat mellett sem segíthettek a maguk erejéből.

Azon célból, hogy a kormány ezen segélyösszeget a városok közt méltányosan és igazságosan feloszthassa, a Belügyminiszter a városoktól rendeleti uton bekívánta mindazon adatokat, melyekre e célból feltétlen szüksége van.

Ennek a rendeletnek a városok hatóságai bizonyosan igyekeztek minél sürgősebben eleget tenni, annyival is inkább, mivel nagyon jól tudták, hogy ezeknek mérlegelése, földolgozása meglehetősen hosszú időre terjedő nagy munkát fog adni a belügyi kormánynak, nem is számítva arra, hogy ezt még a politikai viszonyok változása is késleltetheti.

Mint a „Magyarország“ f. évi 20-ik számában olvashattuk, a városok országgyűlési képviselői által a városok háztartási ügyeinek rendezése és a városi tisztviselők fizetés- és nyugdíj ügyének szabályozása tárgyában kiküldött bizottság erre vonatkozó munkálatát elkészítette és illetékes helyére juttatta. Olvastuk magát a javaslatot is. Ugyanott olvashattuk, hogy Thaly Kálmán elnök a jövő hét közepére fogja a városok képviselőinek értekezletét összehívni, ahol a bizottság javaslatai végleges megállapítás alá kerülnek. De úgy látszik, hogy ez mindeztideig elmaradt; legalább én nem vettem észre, hogy a lapok e tárgyban későbbben értesítést hoztak volna. Tehát a kérdés részleges megoldása még mindig stagnál; vagyis a mostohaság még mindig fennáll; mert nem elégséges maga az ígéret; hanem annak a beváltása a fő, kivált olyan nyomasztó megélhetési viszonyok közt, mint amilyenben vergődünk. Mert amilyen méltán elmondhatták a régebbiek: „megnehezedett az idők járása felettünk“, most igazán elmondhatjuk. De hiába mondjuk; mert a válasz csak ez lenne: ha már eddig tudatok tűrni, tűrjetekek még, míg a ti bajaitok meggyógyítására is rákerülhet a sor; mert olyan, az állam életébe mélyen bevágó nagy fontosságú országos ügyek toltak előtérbe, amelyek egy kissé háttérbe szorították a ti ügyetek szanálását. Tehát hiába való volna minden erőlködésünk; mert míg azok a nagyfontosságú ügyek teljes megoldást nem nyernek, nem tehetünk egyebet, mint várni. De mindennek dacára is azon nézetben vagyok, hogy nagyon üdvös dolog lesz e kérdést napirenden tartani, s a feledés homályából olykor-olykor előráncigálni mindaddig, míg csak várva-várt megoldást nem nyerünk.

Jelen soroknak is ez az egyedüli célja.

Fodor György.

Miniszteri rendeletek.

14,995—1909. V. c. B. M. számú körrendelet.

A kivándorlók északnyugoti európai kikötők felé irányításának részletes korlátozása tárgyában.

Valamennyi törvényhatóságnak Budapest kivételével.

Tudomás, mihez tartás és az alá rendelt hatóságokkal hason célból leendő közlés végett értesitem a törvényhatóságokat, hogy a Cunard Steam Ship Co. Limited liverpoóli hajóscég részére a Fiumén át el nem szállítható kivándorlóknak az északnyugati európai kikötők felé irányíthatása iránt az 1904. évi nov. hó 21-én 113,678. sz. a. kelt itteni körrendelet szerint ideiglenesen megadott engedély részbeni megváltoztatásával a Hamburg—Amerika Linie hajóstársaság részére történő irányítást megtiltom.

Budapest, 1909 február hó 4-én.

Andrássy s. k.

2937/1909. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város közönsége a városi épületeknek 1909—1914. években való fentartásához a kőműves-, cserép- és palafedő munkának, továbbá kisebb épületek létesítésénél előforduló bontás-, föld-, kőműves-, cserép- és palafedő munkának biztosítására — azon kijelentéssel azonban, hogy ezen jórészen javítási munkák, másrészen pedig kisebb építésknél előfordulható sürgős munkák végzésére csak helybeli iparosok pályázhatnak, — zárt ajánlati versenyt hirdet.

I. kimutatás alapján a fenntartási munkára, a II. alapján egységárakra együttesen, vagy pedig kimutatásonként külön-külön, de csakis a Debreczen sz. kir. város által kiadott ajánlati és költségvetési űrlapokon, melyek a városi mérnöki hivatalban Simonffy-utca 2/b. munkanemenként 2 koronáért megszerezhetők.

Ugyancsak a mérnöki hivatalban a feltételek naponta 8—1 óráig megtekinthetők.

Az ajánlatok lepecsételt borítékban „Ajánlat a városi épületek fenntartási munkájára“ felírással ellátva Debreczen sz. kir. város polgármesteri hivatalában 1909. évi március hó 23. déli 10 óráig adható be s ugyanezen nap d. e. 1/2 11 órakor nyilvánosan bontatnak fel.

Később érkezett, vagy a feltételeknek és ezen hirdetménynek meg nem felelő, távirati és utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Ajánlattevők kötelesek az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénzt f. évi március hó 22-én d. e. 12 óráig a város házipénztárába letenni s erről szóló elismervényt az ajánlathoz csatolni.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig maradnak kötelezettségben.

A város fentartja magának azon jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkálatokat másuton biztosíthassa.

Kelt Debreczen sz. kir. város Tanácsának 1909. március 1-én tartott üléséből.

Városi Tanács.

2273—1909.

Arverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező s az alább megnevezett földek f. évi március hó 9-ik napján délelőtt 9 órakor a városháza nagytermében megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe fognak adatni:

1. A hatvan-utcai állomás mellett fekvő, eddig faraktár céljaira használt 1 hold 600 □ öl terület, az 1909. évi ápril 1-től 1915 ápril 31-ig terjedő 6 évre. A kikiáltási ár 321 korona.

2. Az ugynevezett Haláptelek és Bokorhegy 167. hold föld az 1909. évi október 1-től az 1915 október 1-ig terjedő 6 évre.

Kikiáltási ár 5750 korona.

Az árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át az árverelő bizottság kezeihez készpénzben letenni.

Az árverési feltételek a városi számvevői hivatalban a hivatalos órák alatt — d. e. 8—1-ig — megtekinthetők.

Debreczen, 1909 február 25.

A Városi Tanács.

1897—1909.

Arverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező bolthelyiségek, föld, étel és ital árulási jog a f. évi március 9-ik napján délelőtt 9 órakor a városháza nagytermében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbeadni fog.

1. Az ökörtillalmas nevű 51 hold 350 négyszög öl és a Fűszfacsőzház mellett 20 hold 138 négyszög öl, összesen tehát 71 hold 488 négyszög öl területű föld a f. évi december 31-től 1915 é. december 31-ig terjedő hat évre, szántás és legeltetésre. Kikiáltási ár 4800 korona.

2. A Simonffy. u. 1. sz. bérházban lévő 6. sz. bolthelyiség a f. évi augusztus 1-től 1912. évi május 1-ig terjedő két év 9 hónapra. Kikiáltási ár 330 korona.

3. A Simonffy. u. 2. sz. bérházban lévő 9. sz. bolthelyiség a f. évi május 1-től 1912. évi május 1-ig terjedő három évre. Kikiáltási ár 800 korona.

4. A sertésvásártéren gyakorolható kizárólagos étel és ital árulási jog az 1909. évi december 31-től 1912. december hó 31 ig terjedő három évre. Kikiáltási ár 300 korona.

Árverelni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át az árverelő bizottságnál bánatpénzül készpénzben letenni.

A fent elsoroltakra vonatkozó árverési feltételek a városi számvevői hivatalban a hivatalos órák alatt d. e. 8—1-ig megtekinthetők.

Debreczen, 1909 március 1.

A városi Tanács.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város közönsége az építendő cs. és kir. csapatkórház következő munkálatainak biztosítására zárt ajánlati versenyt hirdet.

Föld-, kőműves- és elhelyező-, burkolati (keramit, csempe, aszfalt, beton) kőfaragó-, vas-, ács-, tetőfedő-, (asbest csempe, pala) bádogos-, asztalos-, lakatos-, mázoló-, üveges-, padlózati-, (hézagmentes p.) szobafestő-, kályhás-, vízvezeték-, csatornázás-, vasbeton-, (mennyezet s lépcső) munkákra. Ajánlat tehető minden munkára, együttesen vagy munka nemenként külön-külön, de csakis a Debreczen sz. kir. város által kiadott ajánlati és költségvetési űrlapokon, melyek a városi mérnöki hivatalban Simonffy u. 2/b munkanemenként 20 fillérért megszerezhetők.

Ugyancsak a mérnöki hivatalban a terv általános és részletes feltételek naponta 8—1 óráig megtekinthetők.

Az ajánlatok lepecsételt borítékban „Ajánlat a csapatkórház munkájára“ felírással ellátva Debreczen sz. kir. város polgármesteri hivatalában 1909 évi március hó 17 déli 10 óráig adhatók be s ugyanezen nap d. e. 1/2 11 órakor nyilvánosan bontatnak fel.

Később érkezett vagy a feltételeknek és ezen hirdetménynek meg nem felelő, távirati és utó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlat beadása előtt tartoznak ajánlattevők az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénzt a város házipénztárába letenni s erről szóló elismervényt az ajánlathoz csatolni.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig maradnak kötelezettségben.

A város fentartja magának azon jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkálatokat más uton biztosíthassa.

Kelt Debreczen sz. kir. város Tanácsának 1909. évi február hó 15-én tartott üléséből. **Városi Tanács.**